

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De  
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,  
Commentariorum Libri LVIII**

**Valeriano, Pierio**

**[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678**

Musica.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-14259**

A Cygni dorso sustinetur, Cygnus ipse collo suaviter reflexo, rostroque ad chordas verso, parem cum *Descriptio* lyra videtur harmoniam emodulari. Dextera, Dei dextra innititur genu, eaque plectrum continet: *Apollinis* adjacet ibidem humi pharetra, utpote signum, Deum ipsum non semper arcum tendere, sed aliquando tacentem Musam cithara suscitare. Et hæc quoque faciunt ad Musicæ significatum.

## ORPHEUS. CAP. VIII.

Sane Plato Ægyptiacæ doctrinæ nunquam immemor, cum felicem illam civitatem conderet, illic fermè ait Orpheum Calliope filium, cum à mulieribus fœde discerptus excessisset è vita, homine, quod erat, derelicto, in Cygnum emigrasse mutata specie: ut, qui insignis Musicus fuerat, Musicam itidem perseverantius exercebat. Hinc locum mutuatus est Horatius noster, cum in Cygnum abire se scribit ad Meccenatem:

*Jamiam residunt curribus afferre  
Pelles, & album mutor in alitem*

*Supernè, nascenturque leves  
Per digitos humerosque plume,*

*Carm. 11. 2  
Od. 29.*

B Et cum piscium silento vocalissimam opponeret harmoniam, ita de lyra canit:

*O mutis quoque piscibus*

*Donatuna Cygni si libeat, sonum,*

*Carm. 14.  
Od. 3.*

Platoni ea super Orpheo scribenti adsentitur Aeneas Philosopher, qui quidem ubi ex Chaldaeorum, Ægyptiorum & Græcorum opinione defunctorum animas evocari posse docet, Orpheus Cygni species evocandum ait. Quod si quis Homerum evocare voluerit, oportere eum Luscinia formam indutum apparere: de qua paulo post.

## NAVIGATIO SECUNDA. CAP. IX.

C Um vero Cygni & aquis & Favonio plurimum gaudent, in ὄχυρον solis nautis veluti Aquila tempore, Columba Regibus dedicantur. Hinc illud apud Virgilium:

*Ni frumentum angarium vazi docuere parentes.*

*Ut reduces illi ludum stridentibus alia,*

*Aspice bissexos latentes agmine Cygnos,*

*Et cato cinxere polum, cantusq; dedere;*

*Ætere a quos lap/a plaga Jovis ales aperio*

*Haud aliter puppesq; tue, pubesq; tuorum,*

*Turbabat celo, nunc terras ordine longo*

*Aut portum tenet, aut pleno subit ostia vele.*

*Aut capere aut captas jam despectare videntur:*

## DE LUSCINIA. CAP. X.

V Eluti post Orpheus, ex antiquorum traditione, merito succedit Homerus, ita post Cygnum Luscinia locum tenet: quando, ut paulo ante dicebamus, Cygnus Orphei, Luscinia Homerii simulacrum est.

## MUSICA. CAP. XI.

D Non immerito autem Musicam, atque omnibus eam numeris absolutam, per alitis hujus hieroglyphicum significari tradiderunt: sive multiplicem vocis varietatem, sive delectabilem suavitatem, sive pertinacem in ea continuationem admirerum, ut una deniq; perfecta Musica scientia sonum moduletur, quem nunc continuo spiritu in longum trahat, nunc inflexo variet, nunc conciso distinguit intorto copulet, promittat, revocet, & ex inopinato infuscat. Quod cum secum ipsa murmurat, quam plena, quam gravis, quam acuta, quam crebra, quam extenta modulatio? atq; ubi visum est, ut sonus ipse vibrans, ut summus, ut medius, ut imus exauditur: omniaq; tam parvulis in faucibus que tot exquisitis tibiarum tormentis ars hominum excogitavit, quibus Musica leporibus enarratis, cum Luscinia Plinius ipse contendere videtur. Ut jam Luscinias taceamus Græco & Latino sermone dociles, Druso & Britannico Claudi filii, tuisse. Huic autem avi tam genuina, tam voluntaria est modulatio, ut si Aristoteli credendum est, observatum sit eam pullos erudire: quod si procul à matribus alantur, non ita suaviter, neq; ita perite canant: id quod tam non mercedis neq; gloriæ spe faciunt, quæ duo mortalibus ad augendam industriam calcaria potissimum adhibentur, sed unius dele-

*Cur Musica  
hierogly-  
picum lu-  
sciniae*

*Plinius lib.  
10. cap. 29.  
hac omnia.*

Mm 2

ctatio-

*Etationis gratia qua fese oblectant. Quod si qua unquam avis fuit, ex cuius caritatis homines Musam excogitaverint, ut Chamäleon Ponticus arbitratur, nimurum Luscinia est, quam habuisse magistrum neminem pudere debeat, dummodo vim in hac re alitis non ignaviter assequatur.*

## GERMINATIO. CAP. XII.

**G**erminationis tempus nonnulli per Lusciniam indicant: propterea quod avis ea, cum primum sylva frondibus incipit opacare, diebus ac noctibus quindecim assidue canat, Iactitiam testata, quam ex verni temporis adventu praesentit: ab eo vero tempore canit quidem, sed non assidue.

Plin. ibid.

In literarū  
studis mi-  
rificus con-  
densus.

LUCUBRATIONS. CAP. XIII.  
Quare factum, ut qui eam vernis mensibus per totam ferè noctem dulci eo modulamine dele-  
ctari observarunt, vigilantiam ex ejus hieroglyphico, nocturnasque lucubrations significari  
dixerint. Nam nisi literarum studiis summa in efet delectatio, mirificusque concentus, pro uniuerso  
jusque ingenii captu, haud facile reperias, qui laboriosis vigilis temere velit infenescere, atque al-  
fidua mentis agitatione consumi. Cui quidem tententia faveat, quod Hesiodus ea similitudine,  
quam de Luscinia ab accipitre in altum raptâ, miserabiliterque conquerente, posuit. Per Lusciniam,  
ut interpres addunt, Poëtam causa modulationis intelligi, semetipsam scilicet, qui fuerat à judi-  
cibus vexatus: per Accipitrem vero judices, ob rapacitatem, qui Persæ fratris largitionibus cor-  
rupti inique judicaverant.

## LUCUBRATIONES. CAP. XIII.

**P**Sittacum apud Ægyptios, de quibus aliquid habuerim, non inveni: sed authores, nationesque reliquæ, avem in humani sermonis imitatione omnium maximè admirabilem, indictam minimè reliquere.

ELOQUENTIA. CAP. XV.

Hinc **Psaphon**, & **Tullius** reperisse, significabant, cum nullum ex animalibus rationis expertibus articulatius humanas explicit voces, id quod ideo præstat, quod linguam habeat latiorem, carnoioremque, & postolus in humana propemodum similem: nam quia angustam habent, literas proferre non possunt. Atque hanc verisimile est inter eas, quas Psaphon Libycus enutrit & instituit, principatum obtinuisse: ille enim, cum alioquin vir esset perditissimus, & omni scelerum obscenitate contaminatus, viam excogitavit, qua non modo se purgaret infamia, sed divinos etiam honores post mortem assequeretur. Ayes enim magno numero in seductum penetrale clave sit, quas cicuratus, nemine consciente, docuit canere. **Thes.** **Psaphon**, **magnus Deus Psaphon**: mandavitque moriens, ut penetrale illud nulla interposita mora disiectis tenetris pateficeret: atque ita provolantibus per urbem totumque agrum avibus, & **magnus Deus Psaphon**, ubique Graecè concinentibus, factum, ut sit creditus Deus, & templo sacraque illi fuerint instituta.



Ideoque à  
Gelsenkir-

**E**st & Picæ docilissimæ ad humana verba, sed quoniam non ita liquide nec concinne loquitur ut Psittacus, & quadam omnino raucitate sermonem obfuscat, præfatoque sono syllabas enunciatur, at, estque memoria minimè tenaci, ut nisi quæ didicit frequenter replicari audierit, facile oblivi- scatur, ideo non meruit, ut Psittacus, eloquentia titulum sibi vendicare.

DE PICA. CAP. XVI.

UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN